

Mos in B

Mos in B

Gert Wijlage

Eerder verschenen titels van deze schrijver

Wij zijn briljant

Despoëten tralameren

Rif, grind, driftig verschiet

Vrijheid en Openbaarheden

Mundaan

Schrijver: Gert Wijlage

Coverontwerp: GW

ISBN: 9789464482072

© gertwijlage.nl, 2021

Specifiek in de kern

in Mos, de nieuwe stad
Mos voor B

Een beleefd bos

bij aanvang
Gistend

1. GIS

Een plaatsbepaling vooraf, een schets van een situatie

2. Mos

de objecten die dagen

3. Tien

Erhart denkt na over trekken, stijgen, optuigen

4. Poly

vanwege de relaties en de zangles

GIS

Na / men

We geven structuur aan de structuren, we ogen patronen exponentieel
Niet meteen met de deur in huis durven vallen, het is je stijl niet, maar
Overvallen worden door je gevoel, dat is, dat is soms net iets te smeugig
voor het oor

Op de tafel, grijs op de vloer, wit aquarelpapier, notities van zoveel
Te beschouwen als gereedschap, je vertelt over je tools want gebruiksklaar
Om tussen beeld, lezen en herkennen de sensatie te betekenen aldoor

Zoals het boek onder je kussen de hersenen verwarmd en voorbereid
Verstrijkt de tijd in eigenheid met enige regelmaat al voor een tweede keer
Dit had je al gezien of heb je zelf bedacht terwijl het gulzig vraagt om
meer

Het zijn de triviale en de nietzotriviale notenkrakers die spitsig bij gaan
springen
Het maakt de vraag enorm fragiel en huiverig van aanzien in deze kringen
De naderende mens ligt beter dan de kwestie van wat gebeurt er na de
mens

Met een fijne zwenking van de enkel die net geneest van hübsche
greppelval
Hervat ik de beheersing van het belang van landschapssentimenten
bovenal
De lucht die klaart, de wolk die schuift en dijt, die jou namens men
bewaard.

Plaats, ruimte, tijd, in Mos, de nieuwe Stad

Een type Onderzoekzwerfstad, ontstaan uit verschillende disciplines die verspreid in de omgeving liggen en elk een eigen kamp hebben. Sommige disciplines zijn gebouwd op, of geïntegreerd in, de aanwezige kenniscentra. En zijn vanwege de hogere ligging in de stad snel te herkennen.

Een geologische gefundeerde architectuur met voornamelijk transversaal verkeer van ontginningsprocedures en kennisaanbestedingen. Veel nieuwe interpretaties van gearchiveerde ervaringen verbonden met lokale en historische epistemologie.

De contouren zijn beweeglijk, kenmerkend voor het zwermstadpatroon. De stad is duidelijk te plaatsen door het vloeiend decor van bebouwing en natuurlijke infiltratie. Mos groeit op het exterieur dat zich interieur waant. Men groeit op in een interieur dat zich exterieur positioneert. We herkennen elkaar aan deze stad. Elke straat is een beeldlijn.

Deze mobiel sublieme stad is niet zo conservatief als de statisch decoratieve stad. Mos is post-Aristoteliaans en ongedacht post-Zhuangzi. Tezelfdertijd ruimtelijk los van historische ijdelheid en toch verbonden aan een mondiale culturele ontwikkeling. Trapsgewijs én non-lineair genietbaar.

Palinodieaal

De schorre roep van de kraai op deze schoorsteen, is moderner dan het afgeronde, tot vervelends toe herhaalde gekoer van die duif op dat andere dak. Sommige kunstenaars hebben dat soms ook. De havikken mogen afgedaan lijken, te radicaal afstandelijk iets van toen, de kraaienroep is groeiende. Als we toch aan het vogelen zijn, dan verdienen de reigers en de pelikanen extra aandacht. Zij hebben het geduld, ze weten op het juiste moment de vissen te vinden. Ze slaan hun vleugels wijd, met een open oog, voor nieuw terrein. (Nothing else matters)

Dan gaan we voorbij aan de antieke hop, kraanvogel, zwaluw en nachtegaal en nog zeventig andere vogels die tot 'sommige kunstenaars' gerekend kunnen worden. Door sommige, sommige classici.

Roept een vogel? Ik herroep het bovenstaande. Excuseert u mij. Algemene uitspraken over de duif zijn onbetrouwbaar. Er is altijd dat tussengebied: de relatieve diversiteit in onze vogelstad. Waar ik van houd.

De grote Genua

Met twee Beaufort naar het rustpunt voor thee. Dan kan de grote Genua erop. De plaats valt samen met een figuur. Er ligt overal wel ergens een bootje te wachten maar de gedachte dat je van jezelf een karikatuur kunt maken, doemt directer op. Eerst doe je dat als pose (poes?) en dan verdwijn je erin. Je scherts neem je uiterst serieus en maakt van jezelf een spreekwoord.

Ze werden wit gewassen

Jongens van, of nee, iedereen
Ze praten tegelijkertijd, nee,
Ze praten door elkaar
Flink zijn ze geworden
Ze buitelen met handen als pistolen
Een takkezwaard in de riem

De compassie in het lied
Trekt de kaken weer samen
Hij kent dat gevoel zonder te weten
Zonder de tekst te kennen
Het jammeren om de piano
Het verlies dat in de verte

Ze zagen het aankomen
En verweerden zich
Want oorlog was doodgewoon
Nee, het is geen koelbloedigheid
Nee, het is geen eigen keus
Want waar valt wat te winnen

Iedereen dat is hij niet
Het vechten om te bestaan
Het valt je toe, je neemt
Je kansen kunnen groeien
Hij wil geen witte jongen zijn
Toch werd hij buitengewoon

Esters: het (eenzame) bakkeleien

Het (eenzame) bakkeleien. Over het verschil tussen de misantroop en de antropofoob. Dr. House of Molière? Medelijden hebben met de afvalbak naast het wandelbankje. Bekvechten met een mug. En cynisme als expressie van permanent bevoelde (geacteerde) crisis.

Loyaliteit, waar ligt dat. In de liefde of bij familie. Want, wie of wat redt het object uit handen van de toegenegen usurpator wiens huis jij inricht. Waar jouw geuren de dienst uitmaken, dienstverlenend.

Jij maakt de esters. Ze maken jou. En weer reageer ik nebbish op de chemie van kennis en intuïtie. De diagnose van een verzaakte cultuur, een voorbije cultuurchaos overwonnen door het woord beeld ik me in.

Op het station

Van de nieuwe stad.

Aan de overkant de kleren, het uiterlijke van hen die vertrekken naar hun werk en van hen die op weg zijn naar een bijzondere ontmoeting. Een enkeling valt op. Het afwijkende in individuele kleur, postuur, tegenover groepsgewijze identiteit.

We wachten. De verwachtingsvolle pose van het naderende moment waarop een reis begint, een vertrekpunt gerealiseerd, een bestemming in aantocht. Het tijdelijke in het op tijd zijn en toch bivakkerend in een oneigentijdse duur. Een uitgestelde toekomst.

Het buitenaardse gedrentel op de vierkante meter maakt ons wilskrachtig en zelfstandig. Wij hebben een keuze gemaakt en kiezen ons eigen vervoer. Vergelijkbare transporten gaan buiten ons om. Er is geen historisch verband, alleen een tijdelijke relatie.

Er staat een man op het station, er staat een vrouw op het perron.

Doelvormen

Als er alleen maar middelen zijn en er is geen doel. Geen teleologie, maar relationisme. Dan toch zoeken naar een (tijdelijke) voorziening, een voorlopig doelgemiddelde. Mentaal pragmatisme. Maar ook een 'thrill'. De zelfbewuste, zelfopgelegde, veronderstelling dat er altijd een hoger plan is dat ontraadseld dient te worden. Een sleutel, vooruit, een graal of complot. Ziedaar, maakt zin.

Aldus: Doel, Tele én Idool, idee, eidos, een absolute vorm óf afgeleide Platoonse beschouwing. Geen doel, dan plotloos proces als leidraad. Is ook

doelmatig. Reflectie op en afstand nemen van 'historiografie'. De geschiedenis als god's ontdekking en vogelperspectief, lijkt op troost. De geschiedenis is dan geïdealiseerd, geïdolatreerd, als 'dolend' autoritair gedomesticeerd en als eigendom beschouwd. Opruimen en verruimen, herstellen en groeien.

Pangerecht

Kennis

Frank speelt op de muur van de grot op een klein ingehamd vlak een spel met ronde en platte steentjes die elkaar raken zodat ze heel mooie composities maken, steeds wisselend. Ik ben gefascineerd en wacht op vermoedelijk Joseph.

Plotseling voel ik dat er kleren van mij achter op mijn bank worden gegooid. Ik kijk op en zie daar een man met lang zwart krullend haar en de gelooide rimpel huid zoals van een donkere gorilla.

Hij vraagt aan mij: "waarom heb je dat gedaan". Ik zeg: "zo doen jongens dat, als jij wat doet, doe ik ook wat". Zegt hij: "omdat ik je de verkeerde weg wees?"

"Ja", zeg ik. Want ik heb, zoals ik mij herinner, uit een soort van wraking een vork in een appel gestoken.

Hij kijkt mij aan. Zegt niets. Spuugt naar mij. En als ik weer kijk zie ik op de grond een poel van modder. Hij is verdwenen.

Gaat het hier inderdaad om een tegenzet, uit wraak, of als tegenprestatie. Gaat het hier om de appel als kennis? Gaat het hier om de natuur die mij de verkeerde kant opstuurt, maar dat uiteraard altijd de goede kant is die ik tegenwerp?

Zijn de kleren, mijn kennis-pretentie, de kleren van de keizer, in tegenstelling tot die van de natuur?

Moet ik mij resoluut wenden tot de natuur, tot kunst in relatie tot natuur? Als natuurlijk spel zoals Frank. Dus géén theorie?

Moskracht

Zoveel mossen, zoveel zinnen. Een curatoriale mosgroep onderzoekt nieuwe soorten, een natuurgebied wordt bezongen aan de hand van enkelvoudige woorden waarvan zij de mossen vertegenwoordigt die rotsen kunnen splijten. Wandsculpturen van mos in de openbare ruimte zijn geïnitieerd als gemeenschapskunst. Er zijn Japanse collectioneers op mostochten.

Wijzyn Mos

Mos leeft in het Wyzijn: 'Mos leeft!' (zei ik toch). We zijn allemaal bryologen, we zijn allemaal leugenaars. We kijken naar de brug in Mostar, we kijken naar de brug in Mosul en we kijken om ons heen. Probeer maar eens die quarkjes heel beheerst en vooral moreel vakkundig onverminkt te lijmen.

Cultuurtechniek, een zeepiloot verandert niet

Een zeepiloot verandert niet
zomaar in een zeloot.
Een landbouwer wordt wel steeds ouwer,
cultuurtechniek is soms uniek.

Wort

Het wordende van het woord
Dat geworteld is in
Het ondergrondse tegen de wal op

Van het particuliere over
Naar het universele
Vraagt Mw. Unger en kijkt mij aan

Jij vindt ook zoiets gewoon een norm
Haalt sprakeloos spreekwoordelijk
De schouders een tikkeltje uit de hoogte
Na meer dan halve eeuw lijkt dat gestoord
Min of meer ten overstaan
Van culturele overmoed in eigen gelijk gesmoord

Nu draaf je door in eerbied voor de vorm
Maar bedoelt te zeggen wat ben ik goed
En doet alsof je iedereen en overal op ieders plek ontmoet

Gloort daar een reflectie van de zon, de maagd, de maan?
Hooft daar een verwensing van het pogen, zoeken, deugen?
Laat, laat het woord bekoorlijk zijn met hier en daar een sentiment
Niet teveel melancholie, liever een vleugje utopie dat went

Most

We zitten op de schil van druiven
zitten gistcellen. Als we zijn als druiven
En worden geperst
dan treedt spontane gisting op

Het sap loopt door
Mondigheid overal rondwaar
Dan hé, het als-maar-weer type
vrees over boord

Knoop dat maar in je
Kortstondige koorverklaringen
Met korstmossen bekleed
Zo kranig jouw kenverleden

Van zoveel versen in het groen
Van fotosynthetische bloeiontwikkelingen
Van vooruitstrevende onverbiddelijkheid
Voor vanzelfsprekende gistgezellen

Ga zo door in die geest die gedingen
Grofweg onder gaaf subtiel gegraven gangen
Gans gerieflijk aan den volke doorgegeven
Want immer goedmoedig bijgeloof

We zitten erbij verblijvend
In eindeloos eindige gissigheid
Mal vermakend en beschrijvend
In strijdige verbeterheid bevrijd

Hij miste een deel van een voortand

Er is een hoop te zeggen over het verzwijgen en vooral voor
Het besluiten niet te handelen ondanks de aandrang
Zo gewoon, dit altijd gedaan, het lijkt op onthouding

Je disciplineert een nieuwe dispositie, adresseert fysiek
In het besef dat handelingen graag gedaan riskant kunnen zijn
Openbaar gevaar zienderogen afwijzen maar de voorzorg beschimpen

Het brein geruststellen met Chinese levensfilosofie, comfortabel
Dus we gaan welzeker door met dit riante tekstueel te buiten van
Twijfelachtige scepisis in de richting van peinzende scherts

Over schrijven van het nog niet weten

Vanwege de uitersten die elkaar raken
Die elkaar verraden in de afwijzing
Van hen tegen ons in kordate vergadering
Terwijl ze allebei zo graag het geheel bewaken

Wat denk je als je denken kunt over bijvoorbeeld anarchie
Je leest wat hier soms daar en na verloop voor eigen plezier
Een stille romance koppelt zich aan avantgarde vertier
En manoeuvreert een positieve geest aan dichterlijk branie

Zoals de tijd van alles baart, neem de vrijheid en de hoop
Is dat niet evenzo iets wat wel zonder bovenmachten kan?
Of gelden maskers alleen voor hen die moorden met een plan?
Het lijkt me dat een ieders vrijheidswens verguld wordt met een beetje
meer dan lepel stroop

Ik twijfelde daarom van welke kant dat geraamte te benaderen
Of uit welke tijd de gekroonde botterik zich naar voren wilde wenden
Was het als bode van behoudzucht en aristocratisch ver bekenden
Was het de populaire zucht van ondernemers plus arme vroede vaderen

Als je klappen wenst op te vangen op plekken die beveiligd zijn
Dan kijk je links dan kijk je rechts, dan pas je op het midden
Maar voor je het weet staan buiten buitenstaanders aan de binnen Rijn
Gaan seculiere atheïsten op zoek naar nieuwe kerken om te bidden